

rotunda est, & circularis, laminaque ferrea necessario extrahuntur.

Alia quoque sunt instrumenta: Vasa dicta videlicet:

Aheni capacitatis diversæ ex cupro fabricati, interiùs verò stanno obducti.

Alembici stannei, vel cuprei stannati, vitrei, vel denique terrei simul & vitreati.

Catini ex terra solidiore constructi vitreati; alii verò vitro non obducti.

Vasa dicta circulatoria.

Colatoria diversa, ex panno, & linteo.

Conchæ vitreæ, vel terreæ vitreatæ ad evaporandos varios liquores.

Crucibula varia.

Cucurbitæ cupreæ stannatæ, vitreæ, & terreæ vitreatæ capacitatis diversæ.

Excipula, seu recipientia vitrea, & terrea simul vitreata.

Mortaria varia, ænea, ferrea, plumbea, lapidea, & vitrea.

Phialæ, vulgò Phiolæ vitreæ diversæ magnitudinis.

Retortæ varii generis simplices, & tubulatæ.

Sublimatorium, cum suis ollulis.

Torcular.

Varia denique vitra, ut Infundibula, Matracia, Campanæ, Pelicani, pleraque alia vasa diversæ magnitudinis, quæ in officinis inveniuntur.

CAPUT VIII.

DE OPERATIONIBUS PHARMACEUTICIS USUALIBUS,
& earum descriptionibus.

CUM operationes Pharmaceuticæ diversæ sint, diversis etiam vocibus explicantur, quare in Tyronum gratiam non abs re erit earum naturam breviter describere.

O

ACUERE, seu ACUTIO est cū menstrum debile alio fortiori vigoratur, ut extractio, sive solutio perfectius fiat, veluti cū acetum addito spiritu nitri, vitrioli, aut altero acerrimo acuitur. Cathartica etiam nonnunquā vigorantur, addendo debilioribus aliquem stimulum, v. g. Diagridium, vel Colocynthis.

COAGULATIO est humoris in quacumque re externa, vel interna privatio.

CALCINATIO est conversio corporum in calcem, seu pulverem subtilissimum: hoc fit, vel actualiter per ignem, vel potentialiter per spiritus corrosivos: quæ fit per ignem, subdividitur in COMBUSTIONEM, INCINERATIONEM, & REVERBERATIONEM.

COMBUSTIO est calcinatio partium animalium, ut ossium, cornuum, aut ungularum, usque ad albedinem, quæ instituitur, cū omninò exhalantibus oleosis, salinis particulis, vim absorventem in ipsis prevalere optamus.

INCINERATIO est calcinatio corporum, quæ vegetabilia, & animalia, igne vehemente, in cinerem reducuntur.

REVERBERATIO est calcinatio corporum igne flammeo in furno reverberatorio, ut flamma, super dicta corpora reflectendo, undequaquē ea lambat.

CALCINATIO POTENTIALIS, quæ etiam dicitur CORROSIO, & SOLUTIO mediis salibus corrosivis fit, & etiam juxta varios operandi modos, infra se continet, AMALGAMATIONEM, COEMENTATIONEM, seu STRATIFICATIONEM, FUMIGATIONEM, VAPORATIONEM, & PRÆCIPITATIONEM.

AMALGAMATIO est calcinatio Auri, & Argenti, aut alterius metalli, permisto Mercurio, cum quo ferè omnia intimè incorporantur. Amalgama enim, seu massa, aut aggregatum resultans ex mistione imponitur crucibulo, & ad auras, fugiente Mercurio, Aurum, vel Argentum sub specie pulveris in fundo manet.

COEMENTATIO est metallum in laminas deductum, &

stratum super stratum cum coemento in crucibulo ad ignem aliquandiū imponere, ut calcinetur, sicque perfecta metalla ab aliis ignobilioribus liberentur.

FUMIGATIO est metallorum, medio Mercurii fumo, in pulverem reductio.

VAPORATIO est Saturni, Martis, aut Veneris, per aceti seu spiritus nitri vaporem impulverem (ut ex plumbo fit Cerussa) conversio. Ossa, aut cornua animalium aquæ vapore calcinantur, & hæc calcinatio Philosophica dicitur.

PRÆCIPITATIO est minimarum particularum, in aliquo liquore solutarum per idoneum alium liquorem ad fundum deturbatio.

CIRCULATIO est alicujus liquidi, per circularem distillationem in Pelicano, vel Alembico coeco exaltatio.

CLARIFICATIO est succi, vel decocti crassioris à fœcibus purificatio, quæ, addito ovi albumine, plerumquæ fit.

CONGELATIO est materiæ liquidoris in massam solidiorem, ad instar glaciei condensatio.

INSPISSATIO est tenuiorum partium (v. g. tincturarum, succorum, decoctionumve, &c.) evaporatio, ut reliquum in massam tractabilem redigatur.

COHOBATIO est, cum liquor distillatus, suo residuo iterum infunditur, & iterum distillatur.

COCTIO est liquoris, mediante ebullitione, virtutibus medicamenti coquendi, imprægnatio.

CONQUASATIO est vegetabilium succulentorum, vel recentium fructuum, ad succum extrahendum moderata contusio.

CRIBATIO est tenuiorum particularum à crassioribus, cribri alicujus ope, segregatio.

CRYSTALLISATIO est, cum liquor salinus cujuscumque generis, auxiliante evaporatione, donec crusta in superficie appareat, in loco aliquo frigido reponitur, ut sal in forma crystallina subsideat.

O ij

DECANTATIO est transfusio liquoris puri supernatantis per inclinationem in aliud vas, ut à fœcibus liberetur.

DECREPITATIO est muriaticarum salium vase ferreo prunis superimpositio, donec partes aquosæ evanescant, & non ampliùs crepitent.

DELIQUATIO, aut DELIQUIUM est reductio alicujus corporis in liquorem, medio aere in loco humido.

DESPUMATIO est alicujus liquidi, ut syrupi, mellis, &c. à spuma supernatante purificatio.

DISTILLATIO est partium aquosarum, vel oleosarum, vi ignis, in vapores conversarum, & guttatim deinceps condensatarum, receptio. Triplex distillatio datur. Prima, & communissima dicitur RECTA, aut per ASCENSUM, quæ perficitur per Cucurbitam, Capitello, seu Alembico super-instructam. Secunda OBLIQUA, five AD LATUS appellatur, fitque per retortam ex arena igne nudo. Tertia dicitur per DESCENSUM, & hæc in Officinis non est in usu.

DETONATIO est sulphurum cum nitro permistorum deflagratio: igne enim adnoto, pyrii pulveris instar, cum tonitru, & fulgore impetuosè exiliunt.

DIGESTIO est alicujus corporis, blando calore, dissolutio, ut partes utiles leniter ab idoneo menstruo extrahantur, inutilesque præcipitentur.

DISSOLUTIO est corporis solidi, per idoneum solvens, in liquorem reductio.

DULCORATIO est corporum calcinatorum, & salibus imprægnatorum, cum aqua deterfio, ut sal aqua immisceatur, & calcinata dulcia fiant: item cum calcinata, acido corrosivo imbuta, spiritu vini affuso (prædicto spiritu, postmodum ignito, vel evaporato) dulcificantur: item cum spiritus acidi, nitri, salis communis, sulphuris, vel vitrioli, spiritu vini permisti, postquam effervescent, dulcorantur. Dicimus etiam dulcorari portiones, cum adjecto saccharo, aut opportunis Syrupis, gustui gratiores redduntur.

EFERVESCENTIA est motus subitaneus ortus ex concursu duorum corporum, poros, & meatus mutuos occupantium.

EVAPORATIO est humoris aquosi in vaporem conversi, calore debito separatio.

EXTINCTIO est lapidum candefactorum in aqua immersio, donec friabiles evadant.

EXTRACTIO dicitur, cum substantiam puriorem alicujus misti ad impura, medio menstruo proportionato, elicimus.

FERMENTATIO est motus intestinus partium activarum Mistum componentium, propter mutationem ad aliud, unde alia est perfectiva, aliaque corruptiva.

FILTRATIO est cujuscunque liquidi per chartam emporeticam colatio, ut partes puræ à terrestribus fecerantur.

FIXATIO est fugitivæ alicujus materiæ detentio, quæ fit, plerumquæ cum volatilibus particulis corpus ponderosius adjicimus.

FUSIO, seu LIQUATIO dicitur, cum metalla, aut mineralia igne vehementi liquida facimus.

GRANULATIO est cum metallum, jam liquatum in aquam frigidam per vas perforatum injicimus, ut granulatim condensetur.

IMBITIO, aut IMPRÆGNATIO est rem, sive corpus liquore aliquo per vices humectare.

INHAURATIO, & ARGENTATIO idem est, ac foliis auri, vel argenti pilulas obducere.

INCISIO est, dum herbas forfice; ligna, cortices, radices, aliaque duriora cultello secamus.

INFUSIO est suavi, & digestivo calore, in liquore idoneo, virtutis medicamentorum extractio.

IMPASTATIO dicitur, cum species, vel pulveres aliquo viscido immiscemus & subigimus, ut in massam redigantur.

IIO PHARMACOPOEA MATRITENSIS.

INSOLATIO idem est, ac radiis solaribus expositio.

INSUCCATIO est, quando Aloe, v. g. succo rosarum vel violarum imprægnatur, aut nutritur.

LEVIGATIO est cum solida, & asperiora corpora super porphyritem, per se, vel liquore aliquo madefacta, conterimus, ut in impalpabilem pulverem redigantur.

LAVATIO est rem liquore aliquo diluere, & à fordibus liberare.

LIQVATIO idem est, ac fusio, & non solum convènit metallis, aut mineralibus; sed etiam oleosis, resinosis, aut pinguedinosi.

LIMATIO idem est, ac corporum duriorum in particulas comminutio.

LUTATIO dicitur, cum vasa vitrea, aut eorum juncturas, & rimas luto, vel viscido aliquo contegimus.

MACERATIO nihil aliud est, quam vegetabilium confusorum, & in aliquo liquore infusorum, per tempus in loco frigido repositio.

MALAXATIO appellatur, cum emplastra convenientibus oleis manu, vel pistillo conquassamus, ut massæ infar tractabilia sint.

NUTRITIO est augmentatio medicamenti, mistione, mediante imbibitione, insuccatione, vel alia simili operatione facta.

PRÆCIPITATIO est quædam minimarum particularum, in liquore convenienti solutarum, mediante alio liquore affusio, subsidencia, & reviviscentia.

PRÆPARATIO est congrua medicamentorum dispositio pro operationibus ritè eliciendis.

PULVERISATIO appellatur, cum rem siccam in minutissimas particulas in mortario conterimus.

PUTREFACTIO est digestio quædam fermentativa, substantiam rei, calidi externi accessione, aliquando præstantiorem producens, aliquando vero non.

RECTIFICATIO idem est, ac reiterata distillatio ad majorem liquorum exaltationem instituta.

REDUCTIO, seu REVIVIFICATIO est metallorum ab acido corrosorum, medio alkali acidum absorbente, in pristinam formam restitutio.

SUBLIMATIO est subtilium particularum alicujus corporis sicci, vi ignis, ascensus, ita ut sublimibus, superioribusve vasis parietibus adhæreant.

TORREFACTIO dicitur, cum in sartagine, aut patella igni superposita, medicamenta agitamur, ut humore suo leviter, mediocriter, vel omnimodè priventur, prout oportuerit.

TRITURATIO idem est ac Pulverisatio nuper explicata.

CAPUT IX.

DE PRÆPARATIONIBUS, ET CORRECTIONIBUS *quorundam Medicamentorum usualium.*

PRÆPARATIO ADIPUM, SEU PINGUEDINUM,
Axungiarum, Medullarum, & Sevi.

R. Adipis, seu pinguedinis, aut medullæ; quot volueris. Fibras, & venulas exime. Concide minutim, & in mortario marmoreo quassa. Elue multoties ex aquâ purâ, Balneo Maris liqua. Cola, & reconde.

ALOES LOTIO.

R. Aloes Soccotrinæ, vel Hepaticæ, quantum volueris. Dissolve in
Aquæ fontanæ, sufficienti quantitate.
Igne blando digeratur, dein filtretur, & balnei vapore ad consistentiam solidam inspissetur, sive reducatur.